

"אורנג'טי" ו"גו-גטי"

מכלואים חדשים של פרי הספגטי

מאת הרי פריס, מנחם אדלשטיין, חיים נרסון, יוסף בורגר, צבי קרחי, דליה לוזנר, תחנת נסיונות נוה-מער, מינהל המחקר החקלאי*

וצהוב-כתום. הירוק נמצא בקצות הפרי ודוהה בהבשלה, וכתום שלה מלאה הפרי צהוב-כתום כולו. הצבע החיצוני של הפרי ב"אורנג'טי" — כתום עז. ה"אטריות" — כתומות, טעימות יותר מאשר בזנים האחרים ומכילות פי 15 קרוטן, החומר שהעוץ הופך לוויטמין A.

"אורנג'טי" ו"גו-גטי" הם המכלואים הראשונים בעולם של פרי הספגטי. להם שני יתרונות על הזן היחידי הקיים, "וג'טיבל ספגטי": הצמח חצי שיחי במקום משתרע, והפרי צבעוני יותר במקום חיוור. הצבע החיצוני של הפרי ב"גו-גטי" — ירוק

* פירסום של מינהל המחקר החקלאי. סדרה ה' 1985, מס' 1781.

תכשירינו למגדלים ביולוגיים

★ בקטוספיין — קוטל חרקים ביולוגי המבוסס על B.T. סרוטייפ 3a 3b.

★ בקטוספיין ג'רדן — קוטל חרקים ביולוגי המבוסס על B.T. סרוטייפ 3a 3b

בתוספת פירטרום טבעי. מיועד גם לקטילת חרקים מוצצים.

★ פֶּרֹבֶּקֶט — קוטל חרקים ביולוגי, מבוסס על B.T. סרוטייפ 7. מיועד לקטילת זחלי פרודניה.

★ גֶפְחוֹשֶׁת — קוטל פטריות, מבוסס על גפרית ונחושת, מיוחד להדברת קמחון וכשותית.

★ וֹקֶר 83V — קוטל פטריות, מבוסס על גפרית ונחושת — מיועד להדברת קמחון.

לסביבה אקולוגית טובה יותר — השתמש
בחמרי הדברה ביולוגיים

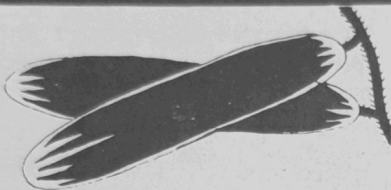
אסיא-ריזל

שות"מוג רח' תע"ש 3 רמת-גן, ת.ד. 3235 רמת-גן, 52131 טל': 03-7519441

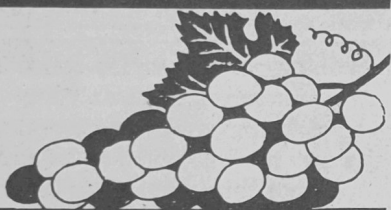
מיקל

תכשיר סיסטמי חדיש יעיל ביותר להדברת כשורתית

במלפפונים

בגפנים

בחסה

מיקל הינו תכשיר יחיד במינו, בעל סיסטמיות
גם כלפי מעלה וגם כלפי מטה.

MIKAL

מכתשים

מפגשים בימים בנ"ח

מופץ ע"י:

ייעוץ והדרכה: המחלקה החקלאית ת.ד. 60 באר-שבע

מבוא

פרי הספגטי נמנה עם המין *Cucurbita pepo* L., יחד עם הקישואים וחלק מרלעות המאכל והנרי. ממשפחת הדילועיים. קיים זן אחד, (ii) - Vegetable Spaghe. לזן זה צמח גדול, המשתרע על 2 עד 3 מטרים, בהבשלה צבע הפרי החיצוני צהוב-כהה, והצבע הפנימי של הדלעת - שהוא עשוי כולו אטריות - קרם. טעם האטריות נייטרלי, וכמו אטריות של חיטה - דורש בכישול תוספת של רוטב או נותני טעם. היתרון התזונתי של פרי הספגטי הוא בכך, שהוא דל-קלוריות. ההבשלה כעבור כ-90 יום מזריעה: מספר הימים תלוי בעונת הזריעה: יותר באביב ופחות בסתיו. הקטיפה חד-פעמית, והפרי בעל קליפה קשה ומשומר חודשים אחדים. הגידול מגיב היטב לדישון ולהשקיה אינטנסיבית, והתקבלו יכולים של 7 טונות לדונם (1, 2, 3). פרי הספגטי הגיע לתפוצה רבה - לראשונה ביפן, אחר-כך בחוף המערבי של ארה"ב, ובשנים האחרונות גם בחוף המזרחי שלה. נראה שקיימת מגמה להגדלת הביקוש למוצר זה. על בסיס זה החלה חכנית טיפוח לשיפור דלעת זו בתכונות הצימוח והפרי. תוצאות הטיפוח: הזנים "גורגטי" ו"אורנג'טי".

פרי הזן גורגטי.

תיאור הזן "גורגטי"

ל"גורגטי" צמח חצי-שיחי, הגבעול כהה, השחלה דורצבעית, צהוב באמצע וירוק בקצוות. הפרי מוארך, יחס אורך לרוחב כ-2:1, ומשקלו הממוצע 1.2 ק"ג. צבעו בתחילת ההבשלה צהוב-כתום באמצע וירוק בקצוות, אך בתהליך ההבשלה הירוק דוהה, כך שבהבשלה מלאה הפרי כולו צהוב-כתום בינוני. עוקץ הפרי ירוק-כהה - שחור. האטריות בצבע קרם, וטעמן זהה לשל הזן "וג'טיבל ספגטי".

תיאור הזן "אורנג'טי"

ל"אורנג'טי" צמח חצי-שיחי, הגבעול כהה, השחלה צהובה, הפרי מוארך, קצת יותר דק וארוך מפרי "גורגטי" ו"וג'טיבל ספגטי", יחס אורך לרוחב קצת יותר מ-2:1, משקלו הממוצע 1.2 ק"ג. צבעו בהבשלה כתום עז וכהה. עוקץ הפרי רובו ירוק-כהה-שחור, ובדרך כלל צהוב ליד הפרי. האטריות בצבע כתום עז, ורוב האנשים שטעמו אותן העדיפו אותן על אלו של "וג'טיבל ספגטי" ו"גורגטי". האטריות מכילות פי 15 קרוטן (שהגוף מפרק לוויטמין A) מאשר בזן "וג'טיבל ספגטי".

(המשך בעמוד הבא)

סיכום

"אורנג'טי" ו"גו-גטי" מומלצים למגדלי פרי הספגטי. לשני זנים אלו יתרון של שיחיות חלקית (השתרעות של 1-2 מ'). תכונה המקילה על הטיפולים בשדה. לזנים אלו יתרון נוסף בכך, שפירותיהם צבעוניים ויפים יותר. ל"אורנג'טי" יתרונות נוספים: תכולת קרוטן פי 15 וטעם משופר. היבולים של "אורנג'טי" ו"גו-גטי" זהים לזה של זן ההיקש "גו-טיבל ספגטי".

ספרות

1. אדלשטיין מ., צ. קרחי, ה. פריס, ח. נרסון, א. גוברס, ד. פרוי, דנברג (1981): דלעת אטריות, גידול חדש לייצוא ולשיווק מקומי. "השדה" ס"א: 753-757.
2. אדלשטיין מ., צ. קרחי, ה. פריס, ח. נרסון, א. גוברס, י. בורגר, נויבאור (1982): הנחיות לגידול פרי הספגטי. "השדה" ס"א: 792-794.
3. אדלשטיין מ., צ. קרחי, ח. נרסון, ה. פריס, ד. לוזנר, י. בורגר, רוטר, א. גוברס (1983): היכן הגבול לתגובת פרי הספגטי לזן שון? "השדה" ס"ג: 1160-1162.
4. בורגר י., ה. פריס, ח. נרסון, צ. קרחי, י. רוטר, ד. לוזנר, אדלשטיין, א. גוברס (1983): ממשק השקיה מתאים למגדלי הכספת עלים בקישואים. "השדה" ס"ג: 2580-2581.

הבעת תודה

המחברים מודים לחיים אורן מתחנת הנסיונות בבקעה, על טיפולו המסור להצלחת המבחן, ולשמואל גולן מנוה-יער, שעזר בשבילנו את פירות "אורנג'טי" ו"גו-גטי".

"ORANGETTI" AND "GO-GETTI", TWO NEW SPAGHETTI SQUASH HYBRIDS

Paris, H.S., M. Edelstein, H. Nerson, Y. Burger, Z. Karchi and D. Lozner*

"Orangetti" and "Go-Getti" are the world's first hybrid spaghetti squashes. They have two important advantages over the lone existing cultivar, "Vegetable Spaghetti": the plants are semi-bush instead of viney and their fruits are highly colored instead of pale. The exterior of "Go-Getti" is bicolor green and yellow-orange, with the green, which is located at the ends of the fruits, fading at full maturity to give uniformly colored yellow-orange fruits. The exterior color of "Orangetti" fruits is intense orange and its "noodles" are likewise intensely orange, have an excellent flavor, and have 15 times the caroten content of "Go-Getti" and Vegetable Spaghetti".

* Department of Vegetable Crops, Agricultural Research Organization, Newe Ya'ar Experiment Station, P.O. Haifa.

פרי הזן אורנג'טי

ספגטי, 3.0 מיקרוגרם בגרם חומר טרי לעומת 0.2 מיקרוגרם ב"גו-טיבל ספגטי". האטריות בזן "אורנג'טי" עדינות מאשר בשני הזנים האחרים ומצריכות בישול קצר יותר כדי $\frac{2}{3}$ מהזמן.

מבחני שדה

נערכו שני מבחני שדה כדי להשוות יכול בין "גו-טיבל ספגטי" ושני הזנים החדשים. המבחן הראשון נערך בתחנת הבקעה ונזרע ב-22.1.85, עם חיפוי פלסטיק שקוף ומנהרה ברוחב 240 ס"מ. המבחן השני נזרע ללא חיפוי ומנהרה — ב-9.4.85, בנוה-יער. בהופעת העלה הראשון האמיתי דוללו הצמחים לשניים בכל 50 ס"מ (2222 צמחים לדונם בבקעה, 2000 בנוה-יער). הטיפול בשטח, בשני המבחנים, היה כמולץ (2). מתחילת הפריחה ועד שלושה שבועות מהחנטה קיבל השטח שתי יחידות חנקן צרוף ושתי יחידות זרחן צרוף לדונם לשבוע. השקיה ניתנה בכמות מספקת למנוע כמישה בכל שעות היום (4). הקטיפה היה חד-פעמי, ב-15.5.85 בבקעה וב-14.7.85 בנוה-יער. התוצאות מובאות בטבלה 1.

שלושת הזנים נתנו יכול שווה, מספר פירות שווה וגודל פרי דומה, גם בבקעה וגם בנוה-יער. בנוה-יער היו היבולים גדולים יותר מפני שהפירות היו שם גדולים ב-50% — 65% מאשר בבקעה.

טבלה 1. יכול ורכיבי היבול בשלושה זני פרי הספגטי, אביב 1985.

זן	היבול, ט'/ד'	משקל הפרי ממוצע, גרמים	מספר פירות לדונם
בתחנת הבקעה			
גו-טיבל ספגטי	4.56	962	4639
גו-גטי	4.23	902	4118
אורנג'טי	4.63	915	5083
בנוה-יער			
גו-טיבל ספגטי	5.80	1488	3900
גו-גטי	5.40	1485	3650
אורנג'טי	5.50	1479	3725

כל ההפרשים בין הזנים אינם מובהקים באופן סטטיסטי לפי מבחן דאנקן, רמת מובהקות 0.05.